C/2024/6040

10.10.2024

Kontrollikoja kinnitav avaldus Euroopa Parlamendile ja nõukogule 9., 10. ja 11. EAFi kohta – sõltumatu audiitori aruanne

(C/2024/6040)

Arvamus

I. Auditeerisime

a) 9., 10. ja 11. EAFi 31. detsembril 2023 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruannet, mis hõlmab bilanssi, tulemiaruannet, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, finantsaruannete lisasid ja rahalise rakendamise aruannet, ning mis kiideti heaks 25. juunil 2024;

b) nimetatud aruannete aluseks olevate *tehingute*, mille finantsjuhtimine on komisjoni ülesanne, *seaduslikkust ja korrektsust* ([1]).

Raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse kohta

II. Meie hinnangul annab 9., 10. ja 11. EAFi 31. detsembril 2023 lõppenud aasta raamatupidamise aastaaruanne kõikides olulistes aspektides õiglase pildi EAFide finantsolukorrast 31. detsembri 2023. aasta seisuga ning majandustulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal, vastavalt EAFide finantsmääruse sätetele ja rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditele.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus

Tulud

Arvamus tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

III. Meie hinnangul on 31. detsembril 2023 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Kulutused

Vastupidine arvamus kulutuste seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

IV. Nende asjaolude tähtsuse tõttu, mida on kirjeldatud punktis „Alus vastupidise arvamuse esitamiseks kulutuste seaduslikkuse ja korrektsuse kohta“, on 2023. aasta 31. detsembril lõppenud aasta raamatupidamise aastaaruandes kajastatud heaks kiidetud kulutused meie hinnangul olulisel määral *vigadest* mõjutatud.

([1]) 11. EAFi suhtes kohaldatava finantsmääruse artiklite 43, 48–50 ja 58 kohaselt ei laiene käesolev kinnitav avaldus EAFide vahenditele, mida haldab EIP.

Alus arvamuste esitamiseks

V. Viisime auditi läbi kooskõlas IFACi *rahvusvaheliste auditistandardite* (ISA) ja eetikanormidega ning INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega (ISSAI). Meie kohustusi seoses nimetatud standardite ja normidega kirjeldatakse täpsemalt käesoleva aruande audiitori kohustusi käsitlevas osas. Kooskõlas rahvusvahelise arvestusekspertide eetikakoodeksite nõukogu (IESBA) eetikakoodeksiga oleme sõltumatu ning täitnud oma eetikaalased kohustused. Oleme seisukohal, et kogutud auditi tõendusmaterjal on arvamuse avaldamiseks piisav ja asjakohane.

Alus vastupidise arvamuse esitamiseks kulutuste seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

VI. 31. detsembril 2023 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate kulutuste üldine *hinnanguline veamäär* on 8,9 %. Suur osa nendest kulutustest (2023. aastal 2,7 miljardit eurot, mis moodustab 96 % meie auditi andmekogumist) on olulisel määral vigadest mõjutatud. See puudutab peaaegu kõiki kulutusi (v.a eelarvetoetus ja halduskulud). Meie leitud vigade mõju aasta heakskiidetud kulutustele on seetõttu oluline ja läbiva iseloomuga.

Peamised audititeemad

VII. Peamised audititeemad on teemad, mis meie kutsealase otsustuse kohaselt olid praeguse perioodi finantsaruannete auditeerimisel kõige olulisemad. Neid teemasid käsitlesime finantsaruannete auditeerimisel üldiselt ja nende alusel arvamuse kujundamisel, kuid nende teemade kohta eraldi me arvamust ei esita.

Viitvõlad

VIII. Hindasime raamatupidamise aastaaruandes esitatud viitvõlgu, mille kogusumma on suures osas hinnanguline. 2023. aasta lõpus oli komisjoni hinnangul kantud, kuid toetusesaajate poolt veel deklareerimata rahastamiskõlblike kulude summa 5 074 miljardit eurot (2022. aasta lõpus 5 427 miljardit eurot).

IX. Uurisime nimetatud hinnangute arvutamist ja vaatasime esimeses etapis läbi 30 *eelmaksest* ja 18 kajastatud, kuid veel kontrollimata arvest koosneva valimi, et käsitleda viitvõlgade väärkajastamise riski. Järeldasime tehtud töö põhjal, et lõplikus raamatupidamise aastaaruandes esitatud viitkulud vastasid nõuetele.

Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise võimalik mõju EAFide 2023. aasta raamatupidamise aastaaruandele

X. Alates 1. veebruarist 2020 ei ole Ühendkuningriik enam ELi liikmesriik. Pärast Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu (edaspidi „väljaastumisleping“) sõlmimist kahe poole vahel kohustus Ühendkuningriik jääma EAFi osaliseks kuni 11. EAFi ja kõigi varasemate lõpetamata EAFide *sulgemiseni*. Ühendkuningriik täidab samu kohustusi mis liikmesriigid vastavalt 11. EAFi loomise sisekokkuleppele, samuti kohustusi, mis tulenevad eelmistest EAFidest kuni nende lõpetamiseni.

XI. Väljaastumislepingus sätestatakse ka, et kui 10. EAFi või varasemate EAFide projektide summad ei ole kulukohustustega seotud või on need lepingu jõustumise päeva seisuga kulukohustustest vabastatud, ei kasutata Ühendkuningriigi osa nendest summadest uuesti. Sama kehtib ka Ühendkuningriigi osa suhtes sellistest rahalistest vahenditest, mida ei ole 11. EAFi raames pärast 31. detsembrit 2023 kulukohustustega seotud või mis on neist vabastatud.

XII. Selle teabele ja meie kontrollile tuginedes ei avalda Ühendkuningriigi väljaastumine EAFide 2023. aasta raamatupidamise aastaaruandele finantsmõju. Järeldame, et 31. detsembri 2023. aasta seisuga koostatud EAFide raamatupidamise aastaaruanne peegeldab korrektselt väljaastumisprotsessi olukorda nimetatud kuupäeval.

Juhtkonna (komisjoni) ülesanded

XIII. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 310–325 ja 11. EAFi finantsmäärusele vastutab juhtkond rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandardite kohase EAFide raamatupidamise aastaaruande koostamise ja esitamise ning raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest. Juhtkonna kohustused hõlmavad finantsaruannete koostamiseks ja esitamiseks vajalike sisekontrollimehhanismide kavandamist, rakendamist ja käigushoidmist nii, et neis ei esineks *pettusest* või vigadest tingitud olulist väärkajastamist. Juhtkonnal on lõplik vastutus EAFide raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest.

XIV. EAFide raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkonna ülesanne hinnata EAFide vastavust tegevuse jätkuvuse põhimõttele, avaldades tegevuse jätkuvusega seotud küsimused, kui see on asjakohane, ja lähtudes raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, välja arvatud juhul, kui ta kavatseb üksuse likvideerida või tegevuse lõpetada, või kui tal puuduvad muud realistlikud alternatiivid.

XV. Juhtkond vastutab EAFide finantsaruandluse üle järelevalve tegemise eest.

Audiitori kohustused EAFide raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute auditeerimisel

XVI. Meie eesmärk on saada piisav kindlus selle kohta, et EAFide raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed, ning esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule *kinnitav avaldus*, mis kinnitab raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsust ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Piisav kindlus on väga suurt tõenäosust tähistav kindlus, kuid see ei taga, et kõik olulise väärkajastamise või nõuete mittejärgimise juhtumid auditi käigus alati avastatakse. Need võivad tuleneda pettusest või vigadest ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majandusotsuseid, mida tehakse EAFide raamatupidamise aastaaruande alusel.

XVII. Tulude puhul kontrollime liikmesriikide kõiki osamakseid ning muud tüüpi tulutehingutest moodustatud valimit.

XVIII. Kulutuste puhul auditeerime maksetehinguid, kui kulud on kantud, kirjendatud ja heaks kiidetud. Kõiki makseliike, välja arvatud eelmaksed, auditeeritakse nende tegemise seisuga. Eelmakseid auditeeritakse siis, kui vahendite *saaja* on nende korrakohast kasutamist tõendanud ning institutsioon või asutus on need tasaarvestuse tegemisega heaks kiitnud (see võib juhtuda järgneval aastal).

XIX. Tugineme kogu auditi vältel oma professionaalsusele ja kutsealasele skeptitsismile. Meie ülesanne on ka

— kindlaks teha EAFide raamatupidamise aastaaruandes pettustest või vigadest põhjustatud oluliste väärkajastamiste ja selle aluseks olevate tehingute EAFide õigusraamistiku olulise nõuetele mittevastavuse riskid ning neid riske hinnata. Töötame välja ja rakendame auditiprotseduure nende riskide käsitlemiseks ning hangime auditi tõendusmaterjali, mis annaksid meie arvamusele piisava ja nõuetekohase aluse. Pettustest tuleneva olulise väärkajastamise või nõuete täitmata jätmise juhtumeid on keerulisem avastada kui vigadest tulenevaid juhtumeid, sest pettus võib hõlmata keelatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, andmete moonutamist või sisekontrolli eiramist. Seetõttu on ka suurem oht, et selliseid juhtumeid ei avastata.

— teha endale selgeks auditi seisukohast oluline sisekontrollisüsteem asjakohaste auditiprotseduuride kavandamiseks (kuid mitte sisekontrolli *tulemuslikkuse* kohta arvamuse esitamiseks);

— hinnata juhtkonna kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna koostatud arvestushinnangute ja nendega seotud avalduste põhjendatust;

— teha järeldus selle kohta, kas juhtkond lähtub raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, ning hinnata saadud auditi tõendusmaterjali põhjal, kas esineb olulist ebakindlust, mis tuleneb sündmustest või tingimustest, mis võivad EAFide tegevuse jätkuvuse tõsise kahtluse alla seada. Kui meie arvates oluline ebakindlus eksisteerib, siis peame oma audiitori aruandes tähelepanu juhtima EAFide raamatupidamise aastaaruandes avaldatud asjaomastele andmetele, või kui need on puudulikud, siis muutma oma arvamust. Meie järeldused põhinevad enne oma aruande valmimise kuupäeva saadud auditi tõendusmaterjalil. Edaspidised sündmused või tingimused võivad aga põhjustada olukorra, kus EAFidel ei ole võimalik oma tegevust jätkata;

— hinnata raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, ülesehitust ja sisu, sealhulgas kogu avalikustatud teavet, samuti seda, kas raamatupidamise aastaaruanne kajastab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglaselt.

XX. Vahetame juhtkonnaga teavet muu hulgas auditi kavandatud ulatuse ja ajakava ning oluliste auditileidude, sh sisekontrollis avastatud oluliste puuduste kohta.

XXI. Komisjoniga arutatud teemade seast valime välja need, mis olid EAFide raamatupidamise aastaaruande auditeerimisel kõige olulisemad ja mis on seetõttu vaatlusaluse perioodi peamised audititeemad. Nimetatud teemasid kirjeldatakse meie aruandes, välja arvatud juhul, kui teabe avalikustamine on õigusaktiga keelatud või kui (mida juhtub äärmiselt harva) me otsustame, et teemat ei tohi meie aruandes käsitleda, kuna vastasel juhul võib see tõenäoliselt avaliku huviga saadava kasu üles kaaluda.

5. juuli 2024

President
Tony Murphy

Euroopa Kontrollikoda
12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg